

עין משפט נר מצוה
פז א ב ג מיי פ"ז מהל' עבודת כוכבים הלכ' יג סמג ללאין מה טור ש"ע י"ד ס' קמח סעי' ד: פז ד ה מ"ש שם הל' יד טוש"ע שם סעי' ג: פח ו מ"י פט"ז מהל' מאלכות אסורות הלכה טט סמג ללאין קלד קמח טוש"ע י"ד ס' קלד סעיף ב: פז ז ח מ"י פ"ח מהל' עבודת כוכבים הלכה יב סמג ללאין מה טוש"ע י"ד ס' קמח סעיף ו: צ ט י מ"י שם הל' יא טוש"ע שם סעיף יא: א ב מ"י פ"א שם הלכ' טז סמג שם (נ"י"ד ס' קלט):

מוסף רש"י הובא בעמוד הבא

רבינו חננאל

נטל הימנה מן האשרה עצים אסורה בהנאה. הסיק בה את התנור אם חדש יותץ אם ישן יוצץ. אפה בר את הפת אסורה בהנאה נתערבה באחרות כו'. ר' אליעזר אומר וילך הנאה לים המלח. אמרו לו אין פירון לעבודת כוכבים. השתא רבנן דפליגי עליה דר' אליעזר בשדה שגודבלה כובל של עבודה כוכבים וכן פרה שנתפסמה בכרשני תרומה שני ניהוי אי רבני דעצים הא מחמרי טרבא דאינון אסרי בהנאה הפת כולה. ור' אליעזר לא אסר בה אלא כדי שבר אפיה כלבד. אלא מאי את לך למימר רבנן דפליגי עליה בשאר אימור דשמעת להו דמקלין (ומותרין) [ומתירין] העיסה עד שיהיה כדי לחמץ בשאר של תרומה באיטורא דעבודת כוכבים מי שפעת להו. אלא לעולם הא דתניא שדה שגנודבלה כובל של עבודת כוכבים כו'. ר' יוסי ורבנן היא ולעולם ר' יוסי זה וזה גורם מותר אית ליה. ולא שגא עבודת כוכבים משאר איטורי. והכא במשכנתו ר' יוסי דלריהם דרבנן קאמר להו לדידי זה וזה גורם מותר. לדידכו דאית לכו זה וזה גורם אטורי. אמאי שריתו ירקות בימות הגשמים. והלא הנמיה של עבודת כוכבים נגשרת עליהן וזהו להן לזבל. ונמצא הקרקע והנמיה גורמין ויהי אטורי. ורבנן סברי הכי כימות הגשמים פוגם יותר ממה שמשבחת הנמיה כזב מרי דאמר בהמהיל בכבודות כפרק כל פסולי המוקדשין מה שהשביח בעור שמוכרו לגור ומוסיף בדמים פוגם בבשרי: אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יוסי. ואסיקנא היא גינתא דאדובלח כובל של עבודת כוכבים ושלתה רב עמרם קמיה דרב יוסף ושלח ליה הוי אמרו הלכה כרבי יוסי:

מתני' נטל את האשרה קיסם ועשה בו כרכור אסור בהנאה כו' ר' אליעזר אומר וילך הנאה לים המלח. וצריכא דאי אומר בפת ר' אליעזר אומר וילך הנאה לים המלח והשאר מותר הוה אימנא משום דבעידנא

ארג בו את הבגד אסור בהנאה. צירושלמי דפירקין פריך מ"ש מיין נסך דלמרי' ימכר חוץ מדמי יין נסך שבו דה"ג ימכר חוץ מדמי איסור שבו והכי איתא התם א"ר חגי כד נחמית מן אילפא אשכחי' ר' יעקב צר אחא יתיב מקשי נטל הימנה כרכר אסור בהנייה ארג צו את הבגד אסור בהנייה ותניין ימכר כולו לעובד כוכבים חוץ מדמי יין נסך שבו א"ר יעקב צר אחא חגי קשימא חגי קיימא מאי דקון תמן אין דרך צני אדם ליקח מן העובד כוכבים צרם הכא דרך צני אדם ליקח בגד מן העובד כוכבים פירוש ולפיכך אסור למכרו לעובד כוכבים דחיישין שמא ימכרנו לשראל התם אין דרך ליקח מן העובד כוכבים יין וכן י"ל צלפח צו את הפת דרך ליקח פת מן העובד כוכבים ": **ישקול ארבע** זווי בו'. ולמוכרן כל אחד בפני עצמו אמר לו כן **דפירש רש"י: לא** דב"ע עובדין לַשְּׁבָרִים. פ"י כגונטרס והא דלאמר שצרי עבודת כוכבים מותרין צהנאה למוזלאן התם לא חזינן דנשתצרה מחיליה דלמרינן עובד כוכבים שצנן והא מיירי צלאינוס שנשתצרה ולא שצרה העובד כוכבים וקשה דל"כ מאי מקשה לעיל (דף מה.): להשצ"ל מראש דגון שאני התם שלא שצרה עובד כוכבים דהא רשצ"ל ושמואל קמו צחד שיטה צצצרי עבודת כוכבים לכן נראה לפרש דהכא מיירי שצרכה לנשר קיסמין וענפים מדיר ואין מניחין (ח') לעובדה צנך ולכן יש לאסור הקיסמין הנופלים ממנה (א) עוד י"ל דהתם מיירי צצצרים שמלאן לצדן צלא עיקר עבודת כוכבים אצל הכא מיירי שכל השצרים צימד וצני האי גווזה אמר עובדין לשצרים ומ"מ לפי זה קשיא מאי פריך לעיל מראש דגון דהא הוו התם כל השצרים יחד אצל התם לא היה צרכה לישרר וא"כ אפי' עיקר עבודת כוכבים קיים מותר דמימר אמר איזי לא אכלה נפשה:

הדרן עלך כל הצלמים

רבי ישמעאל: אפי"ן תרתי נמי ליתסרו. ה"ה דהוה מצי למימר אפי' חדא נמי ליתסר אלא משום צדמתני' נקט שמים מותרות נקט נמי הכא שמים:

הדרן עלך כל הצלמים

רבי ישמעאל: אפי"ן תרתי נמי ליתסרו. ה"ה דהוה מצי למימר אפי' חדא נמי ליתסר אלא משום צדמתני' נקט שמים מותרות נקט נמי הכא שמים:

הדרן עלך כל הצלמים

רבי ישמעאל: אפי"ן תרתי נמי ליתסרו.

נמי ליתסרו. ה"ה דהוה מצי למימר אפי' חדא נמי ליתסר אלא משום צדמתני' נקט שמים מותרות נקט נמי הכא שמים:

מקורוצב

ומ"ם אין עובדין לשברין לא דכ"ע עובדין לשברין והכא ואו בשברי שברים **קמיפלגי** מ"ם שברי שברים אסורין ומ"ם שברי שברים מותרין ואיבע"א דכ"ע שברי שברים מותרין והכא בעבודת כוכבי' של חליות ובהדיוט שיכול להחזירה **קמיפלגי** מ"ם כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ומ"ם אין עבודת כוכבים בטלה אלא דרך גדילתה דהיינו אורחיה הא לאו גדילתה היא ואין צריכה לבטל:

הדרן עלך כל הצלמים

רבי ישמעאל אומר שלש אבנים זו בצד זו בצד מרקולים אסורות ושתים מותרות והכ"א בשנראות עמו אסורות ושאין גראות עמו מותרות: **גב'** בשלמא רבנן קסברי עובדין לשברים גראות עמו דאיכא למימר מיניה נפל אסורות שאין גראות עמו מותרות אלא ר' ישמעאל מאי קסבר אי עובדין לשברין אפילו תרתי נמי ליתסר אי אין עובדין לשברים אפי' תלת נמי לא אמר רב יצחק בר יוסף א"ר יוחנן בידוע שנשרו ממנו דברי הכל אסורות ואפילו למ"ד אין עובדין לשברים ה"מ עבודת כוכבים דלאו היינו אורחיה אבל הכא דמועיקרא תבורי מיתברי היינו אורחיה כי פליגי בסתמא

ובגמרא מפרש טעמא: **שנראות עמו**. דנראה שנפלו משם אסורות צין ג' צין שמים: **ושאין נראין עמו**. אין סמוכות לו מותרות ואפי' ג': **גב'** **עובדין לשצרים**. כל האצנים הנזרקות שם נמוספו על המרקולים ונעשה (י) גדול עבודת כוכבים וכשהן נושרות הוו שצרי עבודת כוכבים. והשתא לא חשיב להו מקרוצת אלא עבודת כוכבים צפני ענמה: **מעיקרא סצורי מיצצרי**. שאין מחוצרות וזרכן ליפול:

דקא גמרא לה פת אקילי ליה לאיסור. אבל כרכור דאיתיה בעיניה אימא מודי להו לרבנן ואי אתמר פלוגתיהיו בכרכור כו' ואסיקנא הלכה כר' אליעזר. ולא תימא בפת לבדה א"ר אליעזר וילך הנאה לים המלח אלא אפילו נתערבה חבית של יין של עובדי כוכבים כדזב חסדא דאמר ליה לההוא גברא דאתערבא ליה חבית של יין דסתם ייני של עובר כוכבים בחביות יין שלו. ואמר לו רב חסדא זיל שקול ד' זווי דמי חבית יין ושדי בנורא ושאר חביות מותרות לך

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מתני' **כרכור**. דויל"ו צלע"ז: **גב'** **צהא קאמר ר"א**. **דיש** פדיון: **ל"ש**. **דיש** פדיון: **אלא פס**. משום דלא מנכרז ציה איסור ממש: **אצל חצים**. של יין נסך שנמערצה צחציות של היתר כולן אסורות צהנאה ואין לה תקנה צהולכת הנאה לים המלח להסיר ולהמכר כל חצית לצדה או להשקות

מהן לחמרים עובדי כוכבים משום דאיתיה לאיסור צענייה אצל מוכרן כולן חוץ מדמי יין נסך צנהן דהשתא לא מתהני מחצית דאיסורא: **ונצטרי** לך. צהנאה למכרן לצד לצד או לעשות מהן כציהס או להשקות מהן לעובדי כוכבים. ולא דמיא הך מילתא לפלוגמא דרשב"ג ורבנן דפליגי צפי צתרא (לקמן עד). ציין נסך שנפל לצור כולו אסור צהנאה רשב"ג אומר מוכר כולו לעובדי כוכבים חוץ מדמי יין נסך שצו דהתם מרזויהו סצירא לין נסך כרצנן דהכא דלאן פדיון לין נסך ומיניה כי מוצין ליה חוץ מדמי יין נסך שצו לא מיתהני מיין נסך מידי (א) משום דליתיה לאיסורא צענייה: **מתצני' צילד** **מצטנה**. לאציהיה: **קירסס**. קיסמין יצצין שצאלנן נטל ללכרו לשורף: **וצד**. זורדין לחין שצה: **ללכרה**. ליפסחה: **גב'** **אוסן** **שפאים**. ששיפה ללכרה ולא צטלה: **מה סהא עלינן**. שפאין מי צטילי או לאו: **ישראל ששיפה כו' אסור**. שאין ישראל מצטל מצטל עבודת כוכבים: **רצ אמר**. אע"פ שששתצרה מחליה צריכה ציעול (א) וכל קיסס וקיסס נעשית עבודת כוכבים צפני ענמה הלכך לא סגי לחד צציעולא דמצצריה: **אין עצודס כוכבים צריכה לנצטל** **אלא כשהיא דרך גדילסה**. אצל זו שנשתצרה צטלה מענמה דמימר אמר איזי נפשה לא מצלה לההוא גצרא מצלה ליה: **לא דכ"ע עובדין לשצרים**. שנשתצרו מחליהן והא דלאמר שמואל צריש פירקין (דף מה.) אפי' שצרי עבודת כוכבים מותרין צהנאה למוזלאן התם הוא דלא חזינן לה דנשתצרה מחיליה דלמרינן עובד כוכבים שצנן ואזלינן צמר רוצא דהא עבודת כוכבים דנשתצרה מחיליה לא שמיחא: **וכהא**. דקאמר רצ כל קיסס וקיסס לשון שצרי שצרים (א) כגון דנשתצרו שצרים לשצרים וצצצרי שצרים הוא דפליג שמואל עלייה: ה"ג **ואיצעיתס** **אימא דר"ע אין עובדין לשצרי שצרים** **וכהא צעצודס כוכבים שהיהס של חוליוס**. דקין והרי הן כשצרי שצרים ופלה ומתפרקו חליותיה עסקינן: **והדיוט יכול להחזירה**. שאין צריכה אומן: **אין עצודס כוכבים**. שנשתצרה צריכה לנצטל: **אלא דרך גדילסה**. כשהיא קיימא כגון צציה דמתני' דצצרי שצרים הן שגופל עלה אמר עלה (א) כ"כ העלה עצמו משתצר לכמה שצרים ואפ"ה אסור משום דדךך גדילתה היא דהיינו אורחה כל שפא אצל הכא לאו היינו אורחיה ליפול ולהתפרק הלכך צטלה:

הדרן עלך כל הצלמים
רבי ישמעאל. זו צלד זו. וכ"ש אחת ע"ג שמים וזהו עיקר מרקוליס ומחלתו: **צלד מרקוליס**. מרקוליס גדול שכצב עצדוהו וזרקו עליו אצנים הרבה: **שמים מוסרות**. עליו אצנים הרבה: **שמים מוסרות ואפי' ג':** **הדרן עלך כל הצלמים**
ידוע וביסוד דהיינו אורחיה אבל הא שביעה כיון דלאו דרך גדילתה היא לאו היינו אורחיה ומותרת: **הדרן עלך כל הצלמים אסורין**
רבי ישמעאל אומר שלש אבנים זו בצד זו (בצד) מרקוליס אסורות ושתים מותרות וחכמים אומרים את שנראה עמו אסור את שאינו נראה עמו מותר. אוקמה ר' יוחנן בידוע שנשרו אבנים הללו מן המרקוליס דברי

מסורת הש"ס
(א) [פסחים כז., ג.] (ב) [נ"ל (והיא), ג.] לעיל מב. [מוספי' פ"א ה"ה:] (ד) [לעיל מה:] [לקמן גנ:.] (ס) ע"י נמהרש"א, (י) בס"י א"ג, (י) [וע"ע מוס' יצמנה פא:] ד"ה כולן ומוס' לקמן סה. ד"ה טעמא, (ח) הך עזר י"ל וכו' שיך אמר לא אכלה נפשה ל"ס,

גליון הש"ס
גב' שקול ארבע זווי. עיין יומא דף נה ע"ב מוס' ד"ה וצנורי:

הגהות הב"ח
(א) גב' אימתר עצודת כוכבים שנשתצרה מאציליה רצ אמר: (ב) רש"י ד"ה רצ אמר וכו' דכל קיסס: (ג) ד"ה והכא וכו' שצרי שצרים קאמר כגון: (ד) ד"ה עובדיס וכו' ונעשה עבודת כוכבים גדול וכשהן: (ה) חוס' ד"ה לא וכו' ואין מנחין מלעובדה:

הגהות הגר"א
[א] גב' והכא שצרי שצרים. יצ"ו והרמב"ם גורס נמוסס שצרי שצארי וצ"ל אס שארי שצרים נתצטל צציעול שצר א' ופסקא כצצניעת אימא וכוצ (עמ"ס רצינו צו"ד ס' קמ"ז פ"ק י"ז):

לעיו רש"י
דויל"ו [וייו"ל]. עץ מחודד המשמש להפרכת חותי השער לפני העברת הבוכייר ציניהס.

רבינו חננאל (המשך)
כולן בהנאה: פיסקא כיצד מבטלה קירסם וזוירד נטל ממנה מקל או שריט. ואפילו עלה הרי זו בטלה. שפאה לצריכה אסורה שלא לצריכה מותרת. גב' ואותם שפאים תניא כמאן דאמר מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו כדי שיהנה משפאיה היא ושפאיה מותרין. לצריכה היא אסורה ושפאיה מותרין. וישראל ששיפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין לצריכה היא ושפאיה אסורין. אתמר עבודת כוכבים שנשתצרה מחליה אמר רב צריך לבטל כל קיסם וקיסם. ושמואל קיסם וקיסם. ושמואל אמר [אין] עבודת כוכבים צריכה להבטל אלא כל זמן שהיא דרך גדילתה לימא בהא פליגי דרב סבר עובדין לשברים לפיכך צריך לבטל כל קיסם שבה ושמואל סבר כיון שנשתצרה הותרה ודחינן לה דכולי עלמא לא פליגי דעובדין לשברים והכא בשברי שברים פליגי רב אסור ושמואל אמר מותר איבעית תימא כולי עלמא לא פליגי דאין עובדים לשברים ובעבודת כוכבים של חוליות וההדיוט יכול להחזירה פליגי. רב סבר כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ושמואל סבר אין עבודת כוכבים צריכה ליבטל אלא דרך גדילתה. כגון

רבינו חננאל (המשך)
כולן בהנאה: פיסקא כיצד מבטלה קירסם וזוירד נטל ממנה מקל או שריט. ואפילו עלה הרי זו בטלה. שפאה לצריכה אסורה שלא לצריכה מותרת. גב' ואותם שפאים תניא כמאן דאמר מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו כדי שיהנה משפאיה היא ושפאיה מותרין. לצריכה היא אסורה ושפאיה מותרין. וישראל ששיפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין לצריכה היא ושפאיה אסורין. אתמר עבודת כוכבים שנשתצרה מחליה אמר רב צריך לבטל כל קיסם וקיסם. ושמואל קיסם וקיסם. ושמואל אמר [אין] עבודת כוכבים צריכה להבטל אלא כל זמן שהיא דרך גדילתה לימא בהא פליגי דרב סבר עובדין לשברים לפיכך צריך לבטל כל קיסם שבה ושמואל סבר כיון שנשתצרה הותרה ודחינן לה דכולי עלמא לא פליגי דעובדין לשברים והכא בשברי שברים פליגי רב אסור ושמואל אמר מותר איבעית תימא כולי עלמא לא פליגי דאין עובדים לשברים ובעבודת כוכבים של חוליות וההדיוט יכול להחזירה פליגי. רב סבר כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ושמואל סבר אין עבודת כוכבים צריכה ליבטל אלא דרך גדילתה. כגון

רבינו חננאל (המשך)
כולן בהנאה: פיסקא כיצד מבטלה קירסם וזוירד נטל ממנה מקל או שריט. ואפילו עלה הרי זו בטלה. שפאה לצריכה אסורה שלא לצריכה מותרת. גב' ואותם שפאים תניא כמאן דאמר מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו כדי שיהנה משפאיה היא ושפאיה מותרין. לצריכה היא אסורה ושפאיה מותרין. וישראל ששיפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין לצריכה היא ושפאיה אסורין. אתמר עבודת כוכבים שנשתצרה מחליה אמר רב צריך לבטל כל קיסם וקיסם. ושמואל קיסם וקיסם. ושמואל אמר [אין] עבודת כוכבים צריכה להבטל אלא כל זמן שהיא דרך גדילתה לימא בהא פליגי דרב סבר עובדין לשברים לפיכך צריך לבטל כל קיסם שבה ושמואל סבר כיון שנשתצרה הותרה ודחינן לה דכולי עלמא לא פליגי דעובדין לשברים והכא בשברי שברים פליגי רב אסור ושמואל אמר מותר איבעית תימא כולי עלמא לא פליגי דאין עובדים לשברים ובעבודת כוכבים של חוליות וההדיוט יכול להחזירה פליגי. רב סבר כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ושמואל סבר אין עבודת כוכבים צריכה ליבטל אלא דרך גדילתה. כגון

רבינו חננאל (המשך)
כולן בהנאה: פיסקא כיצד מבטלה קירסם וזוירד נטל ממנה מקל או שריט. ואפילו עלה הרי זו בטלה. שפאה לצריכה אסורה שלא לצריכה מותרת. גב' ואותם שפאים תניא כמאן דאמר מותרין דתניא עובד כוכבים ששיפה עבודת כוכבים לצרכו כדי שיהנה משפאיה היא ושפאיה מותרין. לצריכה היא אסורה ושפאיה מותרין. וישראל ששיפה עבודת כוכבים בין לצרכו בין לצריכה היא ושפאיה אסורין. אתמר עבודת כוכבים שנשתצרה מחליה אמר רב צריך לבטל כל קיסם וקיסם. ושמואל קיסם וקיסם. ושמואל אמר [אין] עבודת כוכבים צריכה להבטל אלא כל זמן שהיא דרך גדילתה לימא בהא פליגי דרב סבר עובדין לשברים לפיכך צריך לבטל כל קיסם שבה ושמואל סבר כיון שנשתצרה הותרה ודחינן לה דכולי עלמא לא פליגי דעובדין לשברים והכא בשברי שברים פליגי רב אסור ושמואל אמר מותר איבעית תימא כולי עלמא לא פליגי דאין עובדים לשברים ובעבודת כוכבים של חוליות וההדיוט יכול להחזירה פליגי. רב סבר כיון דהדיוט יכול להחזירה לא בטלה ושמואל סבר אין עבודת כוכבים צריכה ליבטל אלא דרך גדילתה. כגון

מסורת הש"ס

(א) וצ"מ כה: (ג) פסחים קד"א (נלקמן נכ:), (ד) לעיל מב. (חמס"פ ספ"ו פ"ט), (ס) גבסה רש"ע, (י) וע"ע מוס' סנהדרין סד. ד"ה מרקוליס ותוס' צ"מ כה: ד"ה כאבלין, (י) וע"פ מוס' שבת קמט. ד"ה ודיוקנא, (ח) נלקמן נא:.

תורה אור השלם

- וַיִּצְמְדוּ לִבְעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זָבָדִי מִתְּמִים: תהלים קו כח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה במקורבות מאד כגון בלמה: (ב) ד"ה מרוחקות כלומר בתוך ארבע אמות: (ג) ד"ה כעין פנים כעין זנחים: (ד) תוספות ד"ה במקורבות וכו' קרי ליה ופלוגמיהו וכו' שנתמה הסברה כל קי: (פ) בא"ד אפי' מרוחקות אסורות ועוד כיון: (ו) בא"ד ועוד דמשמע אף לפי התקנה. יצ"ו ותימה דהך קושא גס לפיכושם קשאו וגרי' לתרן הא דמתלי' תוס' בסמוך ומה מקום לקושא וזו להקשות אפרשי': (ז) בא"ד א"כ הגובה בקרוב למרקוליס ממש היא וכבר נעבדו אותן האבנים כשנפלות א"כ וכו' כאלו לא היה גובה שמיין שנעבדו האבנים מה מוקל לכן ויר' דה"ק במקורבות מוך ד' יצ"פ דלמסקנה היא מוקרבות ומרוחקות לעיל אירי ואירי מוך ד' (ונבילנא) גובה מוקרבות קרי ליה וד"ה אסורות) והכל לאיכא גובה מרוחקות קרי ליה ופלגי: (ח) בא"ד כי אס מעט דכשהם: (ט) בא"ד ועל מ"ד רבי במקורבות: (י) בא"ד אע"ג דאין נראות עמו אסורות אצל: (יא) כעין ענין וכו':

מוסף רש"י

ש"יך לעמוד קודם גטל ממנה עצים. מן האשכנז (לעיל סח). חדש יוחזק. שהרי נעשה והחזק מלפניו האלא (סח). ישן. שכבר החזק ואין היסקו לחזק אלא לאפיו יוצק. שלל איפו בסיקס זה וממלא שלל נהנה (סח). אפה בו את הפת. זה נחמד שגטנו וחרר והסקוין בעני היתר, בין כיון בסיקס של עץ איפור, היו ליה בתרומיוהו זה חה גורם, ששפת נחפית בו נחמד בסיקס שני בלה ע"י גורם דלאפור שנתחזק כהן המגור מרשטיו וגורם היתה דהאי היסק (סח). יולידך הנאה לים המלח. הפת אסוריה ל"א עד יולד הוי דמי עלים דלאפור לים המלח (סח). וכע"ז פסחים כו. ששיפה עובדת כוכבים לצריכה. שצריך לשפאך להסיק בשפאיה (לעיל סח). והשפאיה מותרין. דהא בטלה עובד כוכבים כיון ששיפה לצרכו (סח). לצריכה. ליפונה (סח). ורשומיה

דמחקר זיקק לכו ולא פתל לכו (סח). וישראל ששיפה עבודת כוכבים. של עכו"ם, דאי של ישראל אפילו שיפה נמי עכו"ם היא ושפאיה אסורין, דעבודת כוכבים דישתאל לכו בת בטולי היא (סח). הדרין עילך כל הצלמים

אבני בית קוליס. מרקוליס, והיא שם ע"ז (ב"ם כה). אחת מכאן ואחת מכאן. והשלישית חלה על זה וחלה על זה (סח). מן המרקוליס. יש עכו"ם שעובדין לגל של אבנים וקורין לה מרקוליס והכל זורק לה אפן והיא עבודתה (לעיל מב.).

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

במקורבות. (א) כגון בלמה וחצי אלמה: **מרוחקות.** (ב) בלרבע

אמות דודאי לאו מיניה נפול: **עושין מרקוליס קטן.** כלומר דרכן לעשות כן: **נראות עמו.** מקורבות מאד: **שאין נראות עמו מוסרו.**

ללאו מיניה נפול: **אבנים שנשרו.** היינו צידוע: **נראות עמו.** אחתי

הוה עבודת כוכבים: **שאין נראות עמו.** הוו להו שצרים: **חגי שנמאלו.**

נראות עמו אסורות שממנו נפול ושצרים למרקוליס ודאי אסורין כדלמרן: **שאין נראות עמו מוסרות.**

ללאו מיניה נפול: **וסבר רבי ישמעאל**

שסים. בתוך ארבע אמותיו מותרות: **והסניא ר' ישמעאל אומר שסים**

בספיסה לו. וסתם תפיסה ד' אמות

וקמני אסורות: **בספיסה אחת.** הא

דקמני אסורות בתפיסה אחת שאין הפסק בינם למרקוליס ואסורה בין

לר' ישמעאל בין לרבנן דכל תוך ד'

אמות נראות עמו קרי ליה ובשלש

מרוחקות הוא דפליגי. והא דלאוקימנא

לעיל פלוגמיהו בתוך ד' אמות ולר' ישמעאל שסים מותרות ולרבנן ג'

נמי מותרות בשתי תפיסות כדמפרש:

דאיכא גובה. תל מפסיק בינם

למרקוליס דהוו להו כמרוחקות דליכא

שמים מותרות אבל ג' אסורות דעושין

מרקוליס קטן צדד מרקוליס גדול:

כס"ג זו צדד זו: **עיקר מרקוליס.**

תחילתו אבל קטן הנעשה צדד הגדול

עובדין לו כל דהו: **ה"ג אמאי קרי**

ליה בנן של קדושים דלא איספכל

צלורתא דוואז: מנין לתקורבנ כו'.

והני תקרובת ניניה דהזרק אפן

למרקוליס זו היא עבודתו הלכך לאו

עבודת כוכבים עלמה היא דמיסגי

לכו צביטול: **ענין פנים.** (א) זנחים

שצמדקש הוא דהוי תקרובת כדכתיב

(שמות כג) וזבח לאלהים יחסם בלתי לה'

לצדו אלמא דומה כלפני' קרי זבח עבודת

כוכבים ואבנים אין עובדין להם(ס) פנינים:

מותרות

בר יוסף א"ר מנין לתקרובת

שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת אין לו

בטילה לעולם אף תקרובת עבודת כוכבים א"ין לה בטילה לעולם

ומאן דלא פריש אמר בעינא כעין פנים וליכא אמר רב יוסף בר אבא

איקלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואייתי מתניתא בידיה ^(ז)עובד

כוכבים שהביא אבנים מן המרקוליס וחיהפ בהן דרכים ומרשיאות

במקורבות אסורות.

פירש בקונטרס מקורבות מאד כגון

בלמה או בחצי אלמה דמיניה נפול מרוחקות

כלומר בתוך ד' אמות מותרות ללאו מיניה נפול ובסמוך פירש

בתפיסה אחת שאין הפסק בינם למרקוליס ואסורים לכולי עלמא

דכל תוך ד' אמות נראות עמו קרי ^(י)

להם ופלוגמיהו לעיל בתוך ארבע

אמות בשתי תפיסות דאיכא גובהה

דהוו להו כמרוחקות דליכא למימר

מיניה נפול וקשה צה טובא חדא דאין

זו שיטת התלמוד שנשתנה הסברה

כן שמתחלה היינו סוצרים היכא

דליכא גובהה קורא אותם בתוך ד'

אמות מרוחקות וליכא למימר מיניה

נפול ולבסוף נלמך כי ליכא גובהה

ודאי מיניה נפול ואפילו בתוך ד'

ועוד אי צליכא גובהה טעמא דשמים

אסורות משום אסורות אפילו אחד נמי

איריא שמים אסורות אפילו אחד נמי

והל"ל ר' ישמעאל אומר בתפיסה

אחת אפילו א' אסורה שלש אפילו

מרוחקות ^(ח) ועוד כיון דכל תוך ד'

אמות נראות קרי להו ואסויות אף

לרבנן למה הזכיר רבי ישמעאל

בתפיסה לו אסורות יותר מרבנן

היה לו לומר לשון נראות כמו רבנן

דהא אפי' רבנן מודו דנראות עמו

דהיינו בתפיסה לו אסורות ^(י) ועוד

דמשמע אף לפי המסקנא דבמקורבות

לא פליגי דאפילו איכא גובהה אסורות

והכי נמי אמרינן לעיל במקורבות לא

פליגי ולא הדר ציה תלמודא ודבר

תימה הוא דכיון שהן מקורבות כל כך

א"כ ^(י) הגבוינא קרוב למרקוליס

ממש היה ועובדין אותן האבנים

כשנפלות אס כן הוה לן למימר שאס

הגובהה קרוב למרקוליס אפילו

מרוחקות אסורות כאליו לא היה

גובהה שמיין שעברו הגובהה מה

מזיק להן הגובהה מכאן ואילך מיהו

הא לא קשיא כולי האי דאיכא למימר

דה"ק במקורבות תוך ארבע וליכא

גובהה לכו"ע לא פליגי אי נמי כי

איכא גובהה ואבני המרקוליס אינם

גבוהים יותר כי אס מעט ^(ח) כשהם

נופלות אינם יכולות להתרחק לכן

נראה לפרש דלעולם כך היא הסברה

דבתוך ד' אמות נמי יש שאינן נראות

דקרי לעיל מרוחקות תוך ד' אמות

וה"פ כאן בתפיסה אחת דליכא גובהה

ותוך ד' אמות אע"ג שאינן נראות

נראות מיירי ואחת מרקוליס לא עבדי והא דקאמר לעיל לר' ישמעאל צ' מותרין מיירי צב' תפיסות כגון דאיכא גובהה וכיון דאיכא

גובהה אין לאסור צ' דלא שכיחי לעשות מרקוליס קטן צדד גדול היכא דאיכא גובהה צינמים אבל שלש אסויות אפילו איכא גובהה דכיון

שהן זו צדד זו מוכחא מילתא דמרקוליס עבדינהו ורבנן סברי ל"ש תפיסה אחת ל"ש שמי תפיסות ל"ש שנים ל"ש שלש נראות אסורות אינן

נראות מותרות דאין עושין מרקוליס קטן צדד מרקוליס גדול ועליל ס"ד ^(ט) כן במקורבות הרבה שנראות עמו כ"ע לא פליגי דאסורות

ואפילו אחת כי פליגי במרוחקות פירוש שאינן נראות קס"ד במרוחקות הרבה קאמר יותר מארבע אמות ופריך והא צדד מרקוליס קמני

ומסיק צדד ד' אמות קמיפלגי דר' ישמעאל סבר משום דמוכחא מילתא דהוא מרקוליס דעושין קטן צדד גדול אע"ג דאין נראות עמו

(י) אבל שמים לא כיון דאיכא גובהה כדמסיק אבל שלש אע"ג דאיכא גובהה עושין דוקא תוך ד' אמות דתמי צדד מרקוליס והא דתני בבביתא

שלש אפי' מרוחקות כיון דאין נראות עמו בשציל הגובהה מרוחקות קרי להו: **וּסְבַר ר' ישמעאל שתיים מותרות.** פי' בתוך ארבע

אמות ונראה לי דה"ה דהוה מצי לאקשוי וסבר ר' ישמעאל ג' תוך לד' מותרות ולפי המסקנא ניחא דדוק: **אבנֵי בית קוֹאִיִם.** הקשה

ר"ת היאך מוזכרין שמה כיון שאינה כתובה בתורה דבפרק ד' מיתות (סנהדרין דף סג:) משמע דעבר אושם אלהים אחרים לא תזכירו

ואור"ם דקילום לשון שבה שמה ותכמים כנו אותה קוליס לשון לעג וקלם (תהלים מד פסוק יז) וזהו מרקוליס חילוף קילום לשון מר דשחוטא

פרק גיד הנשה (חולין דף זד.) מר דכנתא (בכורות ד' ג.) : **וְה"ג בנן שֵׁל קדושים מִהֲדָךְ עֲיָיהֶם.** לשון יחיד וכן בסמוך אפילו צלורתא

דזוחא לא מסתכל דלרבי מנחם גופיה קאי ולא על אציו ואמרו כדאיתא פ"צ דמועד קטן (דף כה:) כד נח נפשיה דר' מנחם צר' סימאי

אישתנו כל צילמנייא משום דלא איסתכל בצורתא דזוחא וא"ת מה חסידות איכא צוה הא אמרינן פרק שואל (שנת דף קמט.) דיוקנא עלמה

אסורה להסתכל אפי' בתול כדכתיב אל תפנו אל האילנים ושמא צלורתא דזוחא שרגיל לראות צה תדיר לא שיכא צה הפנאה והא' ופס"ה

לא מסתכל : **בְּעֵינָי בְּעֵין פָּנִים וְאִיבֵא.** פירש רבי שמואל בשם רבי שלמה חה לשונו ^(ב) מן זביחה דפנים וה"ה לכל שאר תקרובת

דמוצח כגון קיטור וניסוך וכל העולים לגדי מוצח מיקרו תקרובת עבודת כוכבים לענין שאין יכולין ליצטל והם כל מיני מאכל וכדתנן נמי

במתני' ^(ח) יינות שמנים וסלתות הלכך הני אבנים לא הוו תקרובת מיהו אחסורי הוא דמתסרי משום דנעשים עבודת כוכבים ענמה דללקמן

בשמעתין (דף נא.) ובעבודת כוכבים מהני ציטול והא בטלו דחפו צהן דרכים ושמעין מהפך דהני נרות של עושה שמצידין דורון

לעבודת כוכבים ומזליקין בפניהם ומשכיבין הכומר מכרם או נתנם לישראל מותר בהנאה ממנה נפשך אי תקרובת עבודת כוכבים הוי אפי'

ג.

במקורבות אסורות. פירש בקונטרס מקורבות מאד כגון

בלמה או בחצי אלמה דמיניה נפול מרוחקות

כלומר בתוך ד' אמות מותרות ללאו מיניה נפול ובסמוך פירש

בתפיסה אחת שאין הפסק בינם למרקוליס ואסורים לכולי עלמא

דכל תוך ד' אמות נראות עמו קרי ^(י)

להם ופלוגמיהו לעיל בתוך ארבע

אמות בשתי תפיסות דאיכא גובהה

דהוו להו כמרוחקות דליכא למימר

מיניה נפול וקשה צה טובא חדא דאין

זו שיטת התלמוד שנשתנה הסברה

כן שמתחלה היינו סוצרים היכא

דליכא גובהה קורא אותם בתוך ד'

אמות מרוחקות וליכא למימר מיניה

נפול ולבסוף נלמך כי ליכא גובהה

ודאי מיניה נפול ואפילו בתוך ד'

ועוד אי צליכא גובהה טעמא דשמים

אסורות משום אסורות אפילו אחד נמי

איריא שמים אסורות אפילו אחד נמי

והל"ל ר' ישמעאל אומר בתפיסה

אחת אפילו א' אסורה שלש אפילו

מרוחקות ^(ח) ועוד כיון דכל תוך ד'

אמות נראות קרי להו ואסויות אף

לרבנן למה הזכיר רבי ישמעאל

בתפיסה לו אסורות יותר מרבנן

היה לו לומר לשון נראות כמו רבנן

דהא אפי' רבנן מודו דנראות עמו

דהיינו בתפיסה לו אסורות ^(י) ועוד

דמשמע אף לפי המסקנא דבמקורבות

לא פליגי דאפילו איכא גובהה אסורות

והכי נמי אמרינן לעיל במקורבות לא

פליגי ולא הדר ציה תלמודא ודבר

תימה הוא דכיון שהן מקורבות כל כך

א"כ ^(י) הגבוינא קרוב למרקוליס

ממש היה ועובדין אותן האבנים

כשנפלות אס כן הוה לן למימר שאס

הגובהה קרוב למרקוליס אפילו

מרוחקות אסורות כאליו לא היה

גובהה שמיין שעברו הגובהה מה

מזיק להן הגובהה מכאן ואילך מיהו

הא לא קשיא כולי האי דאיכא למימר

דה"ק במקורבות תוך ארבע וליכא

גובהה לכו"ע לא פליגי אי נמי כי

איכא גובהה ואבני המרקוליס אינם

גבוהים יותר כי אס מעט ^(ח) כשהם

נופלות אינם יכולות להתרחק לכן

נראה לפרש דלעולם כך היא הסברה

דבתוך ד' אמות נמי יש שאינן נראות

דקרי לעיל מרוחקות תוך ד' אמות

וה"פ כאן בתפיסה אחת דליכא גובהה

ותוך ד' אמות אע"ג שאינן נראות

נראות מיירי ואחת מרקוליס לא עבדי והא דקאמר לעיל לר' ישמעאל צ' מותרין מיירי צב' תפיסות כגון דאיכא גובהה וכיון דאיכא

גובהה אין לאסור צ' דלא שכיחי לעשות מרקוליס קטן צדד גדול היכא דאיכא גובהה צינמים אבל שלש אסויות אפילו איכא גובהה דכיון

שהן זו צדד זו מוכחא מילתא דמרקוליס עבדינהו ורבנן סברי ל"ש תפיסה אחת ל"ש שמי תפיסות ל"ש שנים ל"ש שלש נראות אסורות אינן

נראות מותרות דאין עושין מרקוליס קטן צדד מרקוליס גדול ועליל ס"ד ^(ט) כן במקורבות הרבה שנראות עמו כ"ע לא פליגי דאסורות

ואפילו אחת כי פליגי במרוחקות פירוש שאינן נראות קס"ד במרוחקות הרבה קאמר יותר מארבע אמות ופריך והא צדד מרקוליס קמני

ומסיק צדד ד' אמות קמיפלגי דר' ישמעאל סבר משום דמוכחא מילתא דהוא מרקוליס דעושין קטן צדד גדול אע"ג דאין נראות עמו

(י) אבל שמים לא כיון דאיכא גובהה כדמסיק אבל שלש אע"ג דאיכא גובהה עושין דוקא תוך ד' אמות דתמי צדד מרקוליס והא דתני בבביתא

שלש אפי' מרוחקות כיון דאין נראות עמו בשציל הגובהה מרוחקות קרי להו: **וּסְבַר ר' ישמעאל שתיים מותרות.** פי' בתוך ארבע

אמות ונראה לי דה"ה דהוה מצי לאקשוי וסבר ר' ישמעאל ג' תוך לד' מותרות ולפי המסקנא ניחא דדוק: **אבנֵי בית קוֹאִיִם.** הקשה

ר"ת היאך מוזכרין שמה כיון שאינה כתובה בתורה ד

עין משפט
נר מצוה

ג א מיי פ"ח מהל' יו"ט
הלכה י סמג לאחין עה
טו"ש"ע א"ח ס"י מקל'
ספק יב:

ד ב מיי שם ופ"א מהל'
שמיטין הלכה ה סמג
שם ועשין קמח טו"ש"ע שם
ספק יא:

ה ג מיי פ"ח מהל' יו"ט
הלכה י סמג לאחין עה
טו"ש"ע א"ח ס"י מקל'
ספק יב:

ו ד מיי פ"ג מהל'
שמיטין הל' ט:
ז ה מיי שם פ"א הלכה
ה:

ח ו מיי שם הלכה ז:
ט ז מיי שם פ"ג הלכ'
ט:

י ח מיי שם פ"ה הל' ה:
יא ט מיי פ"ג מהל'
עבודת כוכבים הל'
ד:

רבינו חננאל

וסטטוטיות מותרות.

ישראל שהביא אבנים מן המרקוליס וחזיפה בהן דררים וסטטוטיות אסורות.

ר' למה עובד כוכבים שחזיפה באבני מרקוליס הדרכים ומתורות. והלא קשיא עלה הא דאמר תרבות עבודת כוכבים אין לה בטילה עולמית ואין חדש בר חדש כלומר אין חכם בן חכם יכול לפרק ד הקשיא: אמר רב ששת אנא לא חכם ולא בן חכם. והנני מפרקה. האי תנא דמיתיב סבר בעינן תרבות דבמה כעין תרבות פנים בקדש. אבל תרבות אבנים לאו תרבות היא. וכן עוד איתני דא מתניתא מתליעין ומהמין בשביעית ואין מתליעין ומהמין במועד (א) ובין בשביעית ולית

נגר בר נגר דיפרקינה. פי' מתליעין עוקרין התולעין מן האילן בחורמש או בקדרום. מזהמין משקן את האילנות מימ וזבל. תולעיין עוקרין התולעין ומגומין קוצצין בדי האילן וסכין מקום הקציצה חסר כדי שלא יכהו השור ימות האילן. אמר רבינא אנא לא נגר ולא נני

נגר ומפרקינה לה מאי קושיא לא אילנא אמאי קא שרי בשביעית ואסור במועד. שביעית דמלאכה קא אסר רחמנא הני לאו מלאכה נינהו מועד דאפילו טרחא נמי אסיר. הני נמי טרחא נינהו: ואי זיהום אגזוזם קשיא ליה אמאי זיהום בשביעית שרי. וגזוזים אסור. זיהום אוקומי אילנא שהוא זיבול להאכיל וזהמא את האילן שלא ימות שרי. גזוזם שהוא חיתוך הזמורות להחליף אחרים תחתיהן להברות האילן ולהפריחו הוא ואסור. אלא הא קשיא ליה ועלה אמר לית נגר ובר נגר דיפרקינה. איני דויהום בשביעית שרי. והא תנינן מזהמין הנגיעות וכוברין אותם. וקוטמין אותם. פי' מפני הצנח שלא ימותו שדיין נגיעות קטנות הן. ועושין להם בתים. פי' חופרין להן נקעין בעקריהן שיתקבצו בהן המים ומשקין אותם עד ראש השנה. עד

נ:

ציטוט לא כריך ומותר בלא ציטוט דלא דמי לתקרובת מוצח ובתקרובת שאינו כעין פנים לא צעי ציטוט ואי נוי של עבודת כוכבים היו ולגוי מדליקים אותן ושייך להו ציטוט כעבודת כוכבים ענמה מכל מקום מכיון שבינן הכומר אין לך ציטוט גדול מזה דשזו אינו רוצה להדליקן

לפני עבודת כוכבים אלא ליהנות הוא מהן ולזכורו נוטלן וחתוכות של שעוה שנותנין נמי לעבודת כוכבים מותרות דאפילו נוי ליכא ותקרובת כעין פנים ליכא ואין הקדש לעבודת כוכבים ולא כריכי ציטוט וככרות שמציאין דורון מותרין שהרי אין מציאין לעבודת כוכבים כי אס לשמשים ^ו ולכומרים ותקרובת עבודת כוכבים לא הוו שאין דרכן להאכיל לעבודת כוכבים כדורות ראשונים כך נראה לר"י והק' מלבושי כומרים נוי שלהם הוא ולא של עבודת כוכבים ומותרין בלא ציטול וכן כלי שקורין קלי"א אין משמשין בו לעבודת כוכבים אבל אותן כלי מחסה שמקטרין בו אסור משום משמשי עבודת כוכבים ונריך ציטול משום שמקטרין בו לעבודת כוכבים ונריך ציטול ומכירתו לאו היינו ציטולו דקיימא לן כדנבן דלגיג' ארדצי צמתני' (דף נג.) במכרה או כשמשכנה ואמרי לא ציטול והוא הדין למשמשי עבודת כוכבים שאינן צטלים בךך וכן כל כלי

רבינו שמואל צס רבינו שלמה משמע מתוך פירושו שהמיר הככרות לפי שאין עושין אותן תקרובת הא אס היו מציאין אותם לשם עבודת כוכבים היו אסורין וזהו שפנים פנים הוא שהוא רחוי להקריב לפנים דממילא לנמחת מאפה תנור ואע"ג דליכא זריקה המשתברת וכן משמע מתוך פרש"י ומה שפירש כעין פנים (ב) זהו כעין זכבים שמקדש דהוו תקרובת כדכתיב (שמות כג) וזבח לאלהים יחרס צלתי לה' לצדו אלמלא דאפילו זריקה שאינה משתברת כיון דהוי דומיא דלפנים קרי זבח עבודת כוכבים ואזנים אין עוזדין זהם צפנים ואין נראה לר"י דהא כנולה שמעמין משמע דאפילו בבעין פנים בעינן זריקה המשתברת וכן משמע בסמוך ואפי' בעבודת כוכבים שדרכה לעודנה במקל לכן נראה לפרש כעין פנים כעין זימה וזריקה דבר המשתברת ו**ואין** מתליעין ומהמין במועד. ומייירי כגון שאינו אכז בהמתנה עד לאחר המועד דלכ"כ שרי כיון דאוקומי אילנא הוא מדשרי ליה בשביעית דהא דבר האכז מותר במועד אי נמי אפי' הוא אכז ממש איכא למימר דאסור במועד משום טירחא ימירא כדאמר' בפ"ק דמועד קטן (דף ד.) דאסור להשקות זרעים בני קילון משום טירחא ימירא אע"פ שיותר להשקות בני גשמים

משום דבר האכז: ו**במשקין** אותן עד ראש השנה. פירש הקונט' אע"פ שעבודת האילן אסורה שלשים יום לפני ראש השנה הכא שרי שלא ימותו הנגיעות דהק' ל' יום דרנבן והכא לא גזור וקשה תמאן אי כר"ע האמר תוספת שביעית דאורייתא מצחקים ובקציר כמצות ואי כר' ישמעאל הלכה למשה מסיני היא אלא יש לפרש בשביעית בזמן הזה דרנבן ורבי היא כדאמר אצ"י בפ"ק דמועד קטן (דף ב:) ולרצא השקאה תולדה היא ואבות אסר רחמנא תולדות לא

מלאכות אינן אלא מדרבנן: **שבר** מקצ' אפניה חייב. וה"ה שצר אצנים לפני מרקולים שדרכו צוריקה: **ספת** דה צואה. פי' בקונט' האכילה צואה לשון מי ספו לך מאליה בריש פסחים (דף ג.) ולשון ספת קשה שהיה לומר ספה ועוד דבשלון משנה לא מצינו אכילה בלשון ספיהה לכך נראה לפרש ליכלנה צואה לשון טיבול כמו לא יספות במלת ויאכל דפרק הפועלים (ב"מ דף פט:):

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

מוסרום. דבעליניהו עובד כוכבים: **נגר בן נגר**. חכם בן חכם: **דיפרקינה**. שיוכל למרעה. ולקמן מפרש מאי קא קשיא ליה: **דבר גידל**. דאין ציטול לתקרובת והכא קמני מותרות: **מתליעין**. נוטלינן מולעת שצאלין: **ומוהמין**. כשיש מכה צאלינן ונשרה קמח קליפתו מדביקין שם וצל וקושרין שלא ימות ולא דמי האי לאין מוצלינן דמועד קטן (דף ג.) דהתם וצול דקרקע והוא עבודה שצדדה ושצכרס: **כאן וכאן**. שביעית ומועד אין מגומין קוטע את הנוף כדי שיזילא נופות הרבה סביבות הגזוזם: **אכל סבין שמן לגזוזם**. כדי שלא ימות האילן אס גזוזם קודם לכן. מלאכה שהיא עבודת קרקע אסר רחמנא והני לאו מלאכת קרקע נינהו דאוקומי אילנא בעלמא הוא שלא ימות ואין משביחו לאילן אלא מעמידו בכמות שהוא: **אלא זיהוס**. דשביעית אגזוזם דשביעית קשיא ליה דקתני כאן וכאן אין מגומין: **אוקומי**. שלא יתקלקל מכמות שהוא אבל אינו משביחו: **אצריוי**. מחזיקין ומשביחו: **ועושין להם בתים**. גדר אמה גובה סביבותיו וממלאין אותו עפר: **עד ראש השנה**. של' ערב שביעית אע"פ שעבודת האילן אסור שלשים יום לפני ראש השנה הכא שרי שלא ימותו הנגיעות דהק' שלשים יום מדרבנן הן והכא לא גזור: **דבר עוקבא**. ציטוטיו וממלאין אותו עפר: **עד ראש השנה**. של' ערב שביעית אע"פ שעבודת האילן אסור שלשים יום לפני ראש השנה הכא שרי שלא ימותו הנגיעות דהק' שלשים יום מדרבנן הן והכא לא גזור: **דבר עוקבא**. ציטוטיו. חפירה תחת הזימים: **ספומי פילי**. אס נתגלו שרשי האילן שרי דאוקומי הוא: **אס הפגין**. פגי תאניה סבין אותן צומן כשהן חונטין כדי שיהו שמינות: **מפעמין אוסן**. ממלאין את הנקצין שמן. פגין הוא פירי עצמו כשגדל מעט: **האי אוקומי והאי אוקומי**. זיהוס נמי אוקומי הוא מדשרי ליה בשביעית כדשנינן לעיל מאי שגא סיכה דשרי דקתני סבין שמן לגזוזם כו': **עבודת כוכבים שעוזדין אותם במקל**. שמקשקשי לפניה במקל: **שצר מקל בפניה חייב**. כדאמרין בפרק ד' מימות (סנהדרין דף ס:) דכל עבודות שצפנים שעצר זהן עבודת כוכבים צין דרכה בךך צין שאין דרכה בךך חייב דכתיב' זוזבא לאלהים וגו' אלאי' מידי דחוי לשם אסור לכל עבודת כוכבים ודבר שאינו כעין פנים דרכה בךך חייב דנפקא לן מאיפה יעבדו הגוים האלה וגו' ^ט אין דרכה בךך פטור וזו אס לא היו עוזדין אותה במקל לא מחייב בשצר מקל דלא שייכא צפנים ואס היו עוזדין אותה צוריקת מקל לא מאי למידק' זרק מקל בפניה פטור ואס בשצירת מקל פלחי לה פשיטא דחייב ואפי' לא דמי לפנים אלא כגון שהיו עוזדין אותה בקשקוש מקל או בעינן אחר הלכך שצר מקל בפניה חייב ואע"פ שאין עבודתה בךך דכיון

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

דדמי שצירה לזימתה צהמה של פנים ששוצר מפרקתה הרי זצח לפניה דבר שרגילה בו אצל זרק פטור הואיל ואין עבודתה בךך והא לא דמילא לעבודת פנים כדמפרש לקמן [נא]. **זריקה המספצרת**. כגון זריקת דס ^ה של פנים שאינה מחוברת אלא משתצר ונופל טיפים טיפים: **ספס לה צואה**. האכילה צואה: **חייב**

מסורת הש"ס

א) [בגמ'ס ב כד פסוק יד מתרגם של חמש והמסגר חמש נגר ערוך], ב) שביעית פ"במ"ד, ג) סוכהמז: מ"ק ג, ד) שביעית פ"ב מ"ה ע"ש, ה) דבה נר ירמיה פל"ג, ו) כס"א: כל, ז) [שמות יב], ח) כס"א: אלא, ט) [דברים יב, י] [למיתר כס"א], י) כס"א: לגלוס,

א) רש"י ד"ה זריקה וכו' דס שבפנים שאינה מחוברת: ב) תר"ח בעינן (בעמוד ה) כעין פנים כעין זכבים שמקדש הוא דהוי כלי' וזימת וכו' נמחק:

מותרות. שהרי ציטול העיט"ס שסמר לגל (קעיל כג). לאברויי אילנא. כנו (יחזקאל כג) וברא חותם בכתובתם, לנקוב העפר שעל השקשים ולהוצי' ציטא קן ויתמות והאילן משכים, כך שמעתי, לישאל אחרינא להביא את האילן ולשמיטו (סוכה דה). ואסור. דהוי משום רוחא (תו"כ ג.). לסחומי פילי. שהשקשים מנגולס וזריך לסתום שלא יבש האילן. פילי כקשים (סוכה דה). מספסם כקשים של אילן (תו"כ ג.). ושרי. דלית ביה משום ספידא (שם). לאוקומי אילנא. שלא ימות ואינו עשה להשביחו אלא לקיימן. שרי (סוכה דה).

רבינו חננאל (המשך) ר"ה אין בשביעית לא. ופרקינן כדאמר מר עוקבא ברי חמא במסכת סוכה תרי קישקושי הוו. פי' קישקוש כדכתיב לקושש קש חד לאברויי אילנות כגון קשקוש ג' יבישין ברין ועלין ופסולת וחד לסחומי פילי. לסתום הסדקין שבאילן. הכא נמי תרי זיהום הוו חד לאברויי אילני שעושין בו הרבה אסורי. וחד לאוקומי אילני ושרי: וחד סיכה סבין שמן לגזוזם שלא יכהו הברד. וסיכה לפגין כדי שיחבשלו בעומם ויובשורו מהרה לאכילה. וסיכת הפגין הוא פטומי פירא. לפיכך אסור בשביעית שרי ובמועד אסור לאוקומי הוא. וסיכת שמן לאוקומי הוא. וכיון דתורוייהו לאוקומי נינהו אמאי סיכה במועד שרי וזיהום אסור. קשיא: פי' שבר מקל בפניה. השבייה היא מעשה עבודה כגון החזיקה אבל זריקה אינה מעין עבודה. ספת לה צואה או ניסך לה עבית של מימי רגלים חייב.

א) חסר כאן וז"ל אבל אין מגומין צין במועד וצין בשביעית לית נגר וכו'. ב) אולי ז"ל כגון קשקוש של צין יבשים ועלין וכו'.

מסורת הש"ס

- ↑ לעיל מו. [לקמן ע"נ, צ] ונחם קטן. לעיל ה:.
- ↑ [נ"ל ממחזות, ד] ונ"ל לחיות, ט) סנהדרין סא. ונחם קו, ו) [נדפו"י חייב, ו] [נדכיס יב], ט) היל. יעב"ז, טו) [מהלל קו], י) [נרשאת ט], ס) מהר"מ מ"ו.

תורה אור השלם

- ↑ זבח לאלהים יתרום בלתי ל' לבדו.
- ↑ ומכל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל התבה להחיות אתך וְכָר ונקבה יחדיו.
- ↑ בראשית ו ט גם מעוף השמים שבעה יוֹר וְנָקְבָה לחיות זרע על פני כל האָרֶץ: בראשית ג ג איש תולדת נח נח איש צדיק תמים הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֵת הָאֱלֹהִים הַתְּהֵינֶנּוּ נֹחַ
- ↑ בראשית ו ט גם מעוף השמים שבעה יוֹר וְנָקְבָה לחיות זרע על פני כל האָרֶץ: בראשית ג ג איש תולדת נח נח איש צדיק תמים הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֵת הָאֱלֹהִים הַתְּהֵינֶנּוּ נֹחַ
- ↑ וְלֹא יִבְחֹו עֵד אֶת זבחים לשְׁתֵּי־אִשֶּׁר הם זנים אֲחֵרֵיהֶם חָקֵת עולם תהיה זאת לָרָם לְדִרְתָּם: ויקרא יז ז
- ↑ הַשְּׂמֹר לָךְ מִן הַנֶּקֶשׁ אֲחֵרֵיהֶם אֲחֵרֵי הַשְּׂמֹרֶם מִקְנֶיךָ וּפְנֵי תַרְשֵׁם לֹא־לֵהִימָם לְאַמֵּר אִיכָּה יַעֲבֹדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֵת אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה בָּם אֲנִי: דברים יב ט

- ↑ וְלֹא יִבְחֹו עֵד אֶת זבחים לשְׁתֵּי־אִשֶּׁר הם זנים אֲחֵרֵיהֶם חָקֵת עולם תהיה זאת לָרָם לְדִרְתָּם: ויקרא יז ז
- ↑ הַשְּׂמֹר לָךְ מִן הַנֶּקֶשׁ אֲחֵרֵיהֶם אֲחֵרֵי הַשְּׂמֹרֶם מִקְנֶיךָ וּפְנֵי תַרְשֵׁם לֹא־לֵהִימָם לְאַמֵּר אִיכָּה יַעֲבֹדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֵת אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה בָּם אֲנִי: דברים יב ט

לעזו רש"י

טייל"א. קרום על העין הסוגנו בראייה.

מוסף רש"י

שהוא אסור לבני נח. להקריב לגבוי (לעיל ה: ובהיום קטן). ומכלל החי. על שם שהיה עמד נח להקריב מהן, דמתי (נרשאת ט) ויקח מכל הסבמה הטבובה וגו' (לעיל ה:). שחיין ראשי אברין שלה. ונהג י' ללאווי עליהו אי לאו משה הקריב שהקריב מהן נללמו מן הדינה (ובהיום שס). מלאהיות מכל נפקא. דעריפא אינה יולדת (שס). בדומין לך. למעוטי טריפה (שס). תמים בדרכיו. עניו וסבגן (שס) עניו וספל רוח (לעיל ו:). וצדיק במעשיו. כלל חמם (שס). לצוותא בעלמא. אתך לאו למדש דדומין לך אלף להודיעו שאניו עשה אלף לנכודו להיות לו לזוּמַתָּא (ובהיום קסו). לעמוד עמו י"ב חדשים בתיבה, ומיהו טריפה לא תעיל, שלא תמות ובעל הזוּמַתָּא, אכל זקן וסרים שפיר דמי, קמ"ל (לעיל ו:). קמ"ל לחיות זרע. לאו לזוּמַתָּא בעי להו,ומהשתא על כרחן אתך יתיירא הוא למירשס ביה דדומין לך (ובהיום שס). לשוחט בהמה למרקוליס. אע"פ שעבודו דרך פיזין נפקלו דנפשיה חיה ועבדו דרך כבוד, ולא קרינא ביה אינה יעבדו ואשעה ק"ה וקפ"ה מנין שהוא חייב (ובהיום קו).

חייב אפילו אין עבודתה כזך: **לימא**. מילתיה דרז כתנאי: שחט לה חגב. לכל עבודת כוכבים שצעולם בין דרכה בין אין דרכה כזך: **מר סבר**. רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואע"פ דלאו זביחה ממש היא דהא אין שחיטת חגבים נוהגת והויא כשזירת מקל^ו דחייב הואיל ואיכא למימר כעין זביחה וה"ה שזירת מקל דהויא שזירה ומיחד מדלא אשמעינן אזוה ומרגנול דשייכא ביה שחיטה ממש: ורצנן סברי לא אמרינן בשזירה כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כגון חיה ועוף ובהמה אפי' אין ראוין לקרבן: ושאיני חגב הואיל וזוארו דומה לבהמה. דיש לה זואר כבהמה ולהכי מחייב רבי יהודה דכעין שחיטת פנים הוא: שזר מקל לפניו חייב ונאסרת. המקל בין שעבודתה בשזירה בין שאין עבודתה בשזירה הויא עבודה להתחייב והויא תקרובת ליאסר כדאמרן דכעין זביחה היא: זרק מקל צפניה חייב. וכגון שעבודתה צוריקת מקל מאיכה יעבדו^ז: ואינה נאסרת. המקל דלא יהי תקרובת אלף מידי דכעין פנים: אלף מעסה. דנענין כעין פנים אצנים הנזרקות למרקוליס במה יאסרו: כמגדל עזודם כוכבים. המוספת על המרקוליס קטן ליעשות מרקוליס גדול ואיסורו משום עבודת כוכבים עצמה ולא משום תקרובת אכל מקל לא איתעביד עבודת כוכבים דעיקרה של עבודת כוכבים לאו מקל ייניחו: הא לא פלחה. דהא כולה גידול עבודת כוכבים יניחו: וסתקובתם לחזירסה. לענין שמהא חזירטה נעבדה ממנה ונאסרה ממנה חזירטה משום עבודת כוכבים ונימרת צניטול אכל תקרובת למהוי זכמי מחסיט^ט שאין בטלין עולמית לא הוו דכעין פנים צעין ומקל לא איתעביד עבודת כוכבים ושרי לגמרי: כנרייסא שספרי. שהרי עבודת כוכבים נעשית אכל לא נעבדה עדיין: אי ידעם לה. אס אמה מכירה לאחרונה זיל שקלה כלומר שאין לה היכר לפיך כולה אסורה: סקרוצם לעצמה. שהרי אין לה עבודה אחרת אלף זריקה וצוריקתה נעשית עבודת כוכבים ונעבדה ואפילו אחרונה נאסרת משום עבודת כוכבים עצמה: הרי אלו מוסרין. בגמרא מפרש טעמא לקמן (עמוד ב:). שצלין מתחלה. לצורך עבודת כוכבים וצצצירותן עבדה לעבודת כוכבים דהוי כשזר מקל לפניו דדמי לזביחה: בלתי לה'. מעשמי שראוי לשס הכתוב מדכר: דוקין. טייל"א: לבני נח. כל זמן שלא ניתנה תורה אף ישראל נקראו בני נח: הויא לגבוי צנמה דידהו. דילפינן לקמן דמחוסר אצר נאסר להן ולא מוס אחר: אלף במחוסר אצר. דלא אשכחן דליתחוי לגבוי: הצא צהמה שחיין ראשי אצרים שלה. שגלוי ידוע לפניו שעמיד להקריב נח כדכתיב ויקח מכל הבהמה הטטהורה וגו'^ו: מלהסיוס זרע נפקא. דכר שעושה פירות וטריפה שניקב קרום של מוח או שחמכו רגליה שז אינה יולדת: אלף למ"ד טריפה יולדת.

איצטריך מכל הכי למעוטה דלא נפקא מלהסיות זרע: דדומין לך. ולא טרפה נלכך מכל הכי למחוסר אצר אחא: ודלמא נח גופיה טריפה הוה. ואע"ג דחי כמה שנים דלמא טריפה חיה ס"ל הלכך לא נפקא מאתך למעוטי טריפה ואחא מכל הכי למעוטה ולא ממשמעוּתא דהחי דהא טריפה חיה אלף מריצויא ומפרשיס להאי הכי לשון צריאות וטריפה הוא דאימעטיט אכל מחוסר אצר לא: להסיות זרע למה לי. הא אימעוטי טריפה: אי מחאך. טריפה הוא דממעטיט אכל זקן וסרים מחמת חולי דלנא אמיינא לזוּמַתָּא בעלמא אחר רחמנא לעיילניהו וטריפה לא ניעול שחמות בתיבה אכל לעשות פירות לא איכפת ואפילו זקן וסרים ליעול קמשמע לן: למרקוליס. אף על פי שאין עבודתו צביחה: לנדרכה. לעבודת כוכבים שעבודתה צביחה דהא נפקא לן מאיכה יעבדו:

חייב בשלמא עביט של מימי רגלים איכא זריקה משתברת אלא צואה מאי זריקה משתברת איכא בצואה לחה לימא כתנאי שחט לה חגב ר' יהודה ״מחייב וחכמים פוטרים מאי לאו בהא קמפלגי דמר סבר אמרינן יכעין זביחה ומר סבר לא אמרינן כעין זביחה אלא כעין פנים לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה אלא כעין פנים בעינן ושאיני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה אמר ר"ג אמר רבה בר אבוח אמר רב יעבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה חייב ונאסרת זרק מקל לפניה חייב ואינה נאסרת א"ל רבא לר"ג מאי שנא שבר דהויא ליה כעין זביחה זרק גמי הויא ליה כעין זריקה א"ל יבעינן זריקה משתברת וליכא אלא מעתה אבני בית מרקוליס במה יאסרו א"ל אף לדידי קשיא לי ושאלתיה לרבה בר אבוח ורבה בר אבוח לחייא בר רב וחייא בר רב לרב וא"ל נעשה כמגדל עבודת כוכבים הניחא^ב למ"ד עבודת כוכבים של עובר כוכבים אסורה מיד אלא למ"ד עד שתעבר תישתרי דהא לא פלחה א"ל כל אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקרובת לחברתה א"ה בתרייתא מיהא תשתרי אמר ליה אי ידעת לה זיל שקלה רב אשי אמר כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמה ותקרובת לחברתה תגן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין פרכילי ענבים ועטרות של שבילים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי מזבח אסור בשלמא

יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת אלף פרכילי ענבים ועטרות של שבילים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא אמר רבא אמר עולא כגון שבצרן מתחלה לכך א"ר אבהו א"ר יוחנן מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהוא פטור שנאמר יזובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים הוי בה רבא כמאי אילימא בדוקין שבעיין השתא לבני נח חזיא לגבוה בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא אלא יבמחוסר אבר וכדרכי אלעזר^ט דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבני נח שנאמר^ז ומכל החי מכל בשר שנים מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה האי ומכל החי מיבעי ליה למעוטי טריפה^א מלאהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא אתך בדומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה^ד תמים כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו וצדיק במעשיו לא מצית שלמין לא תעייל השתא נפקא מאתך^ט להחיות זרע למה לי אי מאתך ה"א לצוותא בעלמא ואפי' זקן ואפי' סרים קמ"ל^ט להחיות זרע: א"ר אלעזר^ט מנין לשוחט בהמה למרקוליס שהוא חייב שנאמר^ה ולא יזבחו עוד את זבחיםם לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב^ב איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם תגהו ענין לשלא כדרכה והא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא ער

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה .נא.

חייב. פ"ה ואפי' אין עבודתה כזך ונ"ל דמ"מ היתה רגילה צאוסה דהא רב יהודה לא מיחייב ז' (אלף) בשזירת מקל ואע"ג דדמי לזביחה רק צאוסה שרגילה צמקל וכן הסיא דחגב ז"ל שעובדין אותה צחגב צענין אחר שלא בשחיטה דאי אינה רגילה צו מה צעי לדמוייה כי משני דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה אלף כעין פנים וטעמא דמחייב הואיל וזוארו דומה לבהמה ואי אינה רגילה צו כלל וצאת לחייב מטעם שמקריב אותו כעין פנים גמור והוי כמו שוחט צהמה לעבודת כוכבים שחייב לכל עבודת כוכבים שצעולם מטעם שהיא עבודת פנים כדפירש לעיל צקונט' וכי יועיל זוארו דומה לבהמה להחשיב כעין פנים יומר משוחט צהמה בעלת מוס לעבודת כוכבים דלמרינן לקמן דפטור אלף ודאי מיירי בעבודת כוכבים שרגילין לעבוד צחגב דדמי לדרכה כזך טפי מבהמה בעלת מוס לעבודת כוכבים שאין דרכה צהמה כלל ובהכי ניחא דלא קאמר דכ"ע אמרינן כעין זביחה כרז ומחייב בשזירת מקל צאוסה שעובדין אותה צמקל והכא דפליגי צחגב פליגי צאין עובדין אותה כזך דלא עדיף זוארו דומה לבהמה מצעלת מוס כדפרישית: **במנין** למחוסר אבר. פירשמי צפ"ק (לעיל דף ו:). וכל הסוגיא: אפילו

אוקימנא בצואה לחה שמתחכת והיא כעין חתיכת אבר אבר: שחט חוב לעבודת כוכבים ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרים. אוקימנא כולי עלמא כעין פנים בעינן ושאיני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה וכאילו בהמה שחט לעבודת כוכבים. ורבנן. לאו בהמה היא: אמר רב עבודת כוכבים שעבודתה במקל שיבר מקל בפניה חייב ונאסרת דשבייתה כעין זביחה היא. זרק מקל בפניה חייב שהרי דרך עבודתה במקל. ואינה נאסרת אותה המקל. דבעינן זריקה משתברת. כגון זריקת דם וליכא: ומקשינן אי הכי אבני מרקוליס אמאי אסורות הלא עבודתו בוריקת אבן היא והאבן אינה משתברת בעת זריקתה כוריקת דם. ופרקינן אבני מרקוליס אינן נאסרות אלא מפני ששוחט אותן עבודת כוכבים ובכל יום מוסיף ומגדלה. ומקשינן הניחא לר"ע דאמר עבודת כוכבים של עובר כוכבים אסורה מיד. אלא לר' ישמעאל דאמר עד שתעבר אכתי לא פלחה ואמאי אסורות. ופרקינן כל אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקרובת לחברתה. בתרייתא תשתרי וצדיין לא נעבדה. ופריך רב אשי כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמ' ותקרובת לזבחה. הנה גם היא כאלו נעבדה. ומקשינן עליה דרב מהא דתנן פרכילי ענבים ועטרות של שבילים אסורות משום תקרובת עבודת כוכבים ודא הני לא כעין פנים איכא. דהא אין קצבינן בעוהה בתורת קרבן כיצא באלו. וגם אינה כוריקה משתברת כמאי נאסרין. ופרקינן כגון שבצרן וקצרן מתחלה לכך שנאסרו בשעת חתיכה שהיא כעין זביחה: א"י יוחנן מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שפטור שנאמר זובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו כל הראוי לשם חייב בו לעבודת כוכבים ואוקימנא האי בעלת מום מחוסרת אבר היא אבל בעלת מום בדוקין כבעין חייב. דהא חזיא לגבוה לבני נח בכמה דידהו. שנאמר ומכל החי מכל בשר וגו' אמרה תורה הבא בשר שחיין ראשי אברין שבה. ומצאנו שהעלה מהן נין קרבן וכר"א דאמר מנין למחוסר אבר שאסור לבני נח שנאמר ומכל החי מכל בשר וגו' אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אבריה. ומקשינן

האי להכי הוא דאתא כו' ופשוטה היא כו' א"ר אלעזר מנין השוחט בהמה למרקוליס שחיין ת"ל חייב אפי' אין עבודתה כזך: לימא. מילתיה דרז כתנאי: שחט לה חגב. לכל עבודת כוכבים שצעולם בין דרכה בין אין דרכה כזך: מר סבר. רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואע"פ דלאו זביחה ממש היא דהא אין שחיטת חגבים נוהגת והויא כשזירת מקל^ו דחייב הואיל ואיכא למימר כעין זביחה וה"ה שזירת מקל דהויא שזירה ומיחד מדלא אשמעינן אזוה ומרגנול דשייכא ביה שחיטה ממש: ורצנן סברי לא אמרינן בשזירה כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כגון חיה ועוף ובהמה אפי' אין ראוין לקרבן: ושאיני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה אמר ר"ג אמר רבה בר אבוח אמר רב יעבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה חייב ונאסרת זרק מקל לפניה חייב ואינה נאסרת א"ל רבא לר"ג מאי שנא שבר דהויא ליה כעין זביחה זרק גמי הויא ליה כעין זריקה א"ל יבעינן זריקה משתברת וליכא אלא מעתה אבני בית מרקוליס במה יאסרו א"ל אף לדידי קשיא לי ושאלתיה לרבה בר אבוח ורבה בר אבוח לחייא בר רב וחייא בר רב לרב וא"ל נעשה כמגדל עבודת כוכבים הניחא^ב למ"ד עבודת כוכבים של עובר כוכבים אסורה מיד אלא למ"ד עד שתעבר תישתרי דהא לא פלחה א"ל כל אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקרובת לחברתה א"ה בתרייתא מיהא תשתרי אמר ליה אי ידעת לה זיל שקלה רב אשי אמר כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמה ותקרובת לחברתה תגן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין פרכילי ענבים ועטרות של שבילים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי מזבח אסור בשלמא

יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת אלף פרכילי ענבים ועטרות של שבילים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא אמר רבא אמר עולא כגון שבצרן מתחלה לכך א"ר אבהו א"ר יוחנן מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהוא פטור שנאמר יזובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים הוי בה רבא כמאי אילימא בדוקין שבעיין השתא לבני נח חזיא לגבוה בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא אלא יבמחוסר אבר וכדרכי אלעזר^ט דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבני נח שנאמר^ז ומכל החי מכל בשר שנים מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה האי ומכל החי מיבעי ליה למעוטי טריפה^א מלאהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא אתך בדומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה^ד תמים כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו וצדיק במעשיו לא מצית שלמין לא תעייל השתא נפקא מאתך^ט להחיות זרע למה לי אי מאתך ה"א לצוותא בעלמא ואפי' זקן ואפי' סרים קמ"ל^ט להחיות זרע: א"ר אלעזר^ט מנין לשוחט בהמה למרקוליס שהוא חייב שנאמר^ה ולא יזבחו עוד את זבחיםם לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב^ב איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם תגהו ענין לשלא כדרכה והא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא ער

אוקימנא בצואה לחה שמתחכת והיא כעין חתיכת אבר אבר: שחט חוב לעבודת כוכבים ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרים. אוקימנא כולי עלמא כעין פנים בעינן ושאיני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה וכאילו בהמה שחט לעבודת כוכבים. ורבנן. לאו בהמה היא: אמר רב עבודת כוכבים שעבודתה במקל שיבר מקל בפניה חייב ונאסרת דשבייתה כעין זביחה היא. זרק מקל בפניה חייב שהרי דרך עבודתה במקל. ואינה נאסרת אותה המקל. דבעינן זריקה משתברת. כגון זריקת דם וליכא: ומקשינן אי הכי אבני מרקוליס אמאי אסורות הלא עבודתו בוריקת אבן היא והאבן אינה משתברת בעת זריקתה כוריקת דם. ופרקינן אבני מרקוליס אינן נאסרות אלא מפני ששוחט אותן עבודת כוכבים ובכל יום מוסיף ומגדלה. ומקשינן הניחא לר"ע דאמר עבודת כוכבים של עובר כוכבים אסורה מיד. אלא לר' ישמעאל דאמר עד שתעבר אכתי לא פלחה ואמאי אסורות. ופרקינן כל אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקרובת לחברתה. בתרייתא תשתרי וצדיין לא נעבדה. ופריך רב אשי כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמ' ותקרובת לזבחה. הנה גם היא כאלו נעבדה. ומקשינן עליה דרב מהא דתנן פרכילי ענבים ועטרות של שבילים אסורות משום תקרובת עבודת כוכבים ודא הני לא כעין פנים איכא. דהא אין קצבינן בעוהה בתורת קרבן כיצא באלו. וגם אינה כוריקה משתברת כמאי נאסרין. ופרקינן כגון שבצרן וקצרן מתחלה לכך שנאסרו בשעת חתיכה שהיא כעין זביחה: א"י יוחנן מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שפטור שנאמר זובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו כל הראוי לשם חייב בו לעבודת כוכבים ואוקימנא האי בעלת מום מחוסרת אבר היא אבל בעלת מום בדוקין כבעין חייב. דהא חזיא לגבוה לבני נח בכמה דידהו. שנאמר ומכל החי מכל בשר וגו' אמרה תורה הבא בשר שחיין ראשי אברין שבה. ומצאנו שהעלה מהן נין קרבן וכר"א דאמר מנין למחוסר אבר שאסור לבני נח שנאמר ומכל החי מכל בשר וגו' אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אבריה. ומקשינן

האי להכי הוא דאתא כו' ופשוטה היא כו' א"ר אלעזר מנין השוחט בהמה למרקוליס שחיין ת"ל חייב אפי' אין עבודתה כזך: לימא. מילתיה דרז כתנאי: שחט לה חגב. לכל עבודת כוכבים שצעולם בין דרכה בין אין דרכה כזך: מר סבר. רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואע"פ דלאו זביחה ממש היא דהא אין שחיטת חגבים נוהגת והויא כשזירת מקל^ו דחייב הואיל ואיכא למימר כעין זביחה וה"ה שזירת מקל דהויא שזירה ומיחד מדלא אשמעינן אזוה ומרגנול דשייכא ביה שחיטה ממש: ורצנן סברי לא אמרינן בשזירה כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כגון חיה ועוף ובהמה אפי' אין ראוין לקרבן: ושאיני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה אמר ר"ג אמר רבה בר אבוח אמר רב יעבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה חייב ונאסרת זרק מקל לפניה חייב ואינה נאסרת א"ל רבא לר"ג מאי שנא שבר דהויא ליה כעין זביחה זרק גמי הויא ליה כעין זריקה א"ל יבעינן זריקה משתברת וליכא אלא מעתה אבני בית מרקוליס במה יאסרו א"ל אף לדידי קשיא לי ושאלתיה לרבה בר אבוח ורבה בר אבוח לחייא בר רב וחייא בר רב לרב וא"ל נעשה כמגדל עבודת כוכבים הניחא^ב למ"ד עבודת כוכבים של עובר כוכבים אסורה מיד אלא למ"ד עד שתעבר תישתרי דהא לא פלחה א"ל כל אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקרובת לחברתה א"ה בתרייתא מיהא תשתרי אמר ליה אי ידעת לה זיל שקלה רב אשי אמר כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמה ותקרובת לחברתה תגן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין פרכילי ענבים ועטרות של שבילים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי מזבח אסור בשלמא

יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת אלף פרכילי ענבים ועטרות של שבילים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא אמר רבא אמר עולא כגון שבצרן מתחלה לכך א"ר אבהו א"ר יוחנן מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהוא פטור שנאמר יזובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים הוי בה רבא כמאי אילימא בדוקין שבעיין השתא לבני נח חזיא לגבוה בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא אלא יבמחוסר אבר וכדרכי אלעזר^ט דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבני נח שנאמר^ז ומכל החי מכל בשר שנים מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה האי ומכל החי מיבעי ליה למעוטי טריפה^א מלאהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא אתך בדומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה^ד תמים כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו צדיק כתיב ביה דלמא תמים בדרכיו וצדיק במעשיו לא מצית שלמין לא תעייל השתא נפקא מאתך^ט להחיות זרע למה לי אי מאתך ה"א לצוותא בעלמא ואפי' זקן ואפי' סרים קמ"ל^ט להחיות זרע: א"ר אלעזר^ט מנין לשוחט בהמה למרקוליס שהוא חייב שנאמר^ה ולא יזבחו עוד את זבחיםם לשעירים אם אינו ענין לכדרכה דכתיב^ב איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם תגהו ענין לשלא כדרכה והא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה לכדתניא ער

אוקימנא בצואה לחה שמתחכת והיא כעין חתיכת אבר אבר: שחט חוב לעבודת כוכבים ר' יהודה מחייב וחכמים פוטרים. אוקימנא כולי עלמא כעין פנים בעינן ושאיני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה וכאילו בהמה שחט לעבודת כוכבים. ורבנן. לאו בהמה היא: אמר רב עבודת כוכבים שעבודתה במקל שיבר מקל בפניה חייב ונאסרת דשבייתה כעין זביחה היא. זרק מקל בפניה חייב שהרי דרך עבודתה במקל. ואינה נאסרת אותה המקל. דבעינן זריקה משתברת. כגון זריקת דם וליכא: ומקשינן אי הכי אבני מרקוליס אמאי אסורות הלא עבודתו בוריקת אבן היא והאבן אינה משתברת בעת זריקתה כוריקת דם. ופרקינן אבני מרקוליס אינן נאסרות אלא מפני ששוחט אותן עבודת כוכבים ובכל יום מוסיף ומגדלה. ומקשינן הניחא לר"ע דאמר עבודת כוכבים של עובר כוכבים אסורה מיד. אלא לר' ישמעאל דאמר עד שתעבר אכתי לא פלחה ואמאי אסורות. ופרקינן כל אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקרובת לחברתה. בתרייתא תשתרי וצדיין לא נעבדה. ופריך רב אשי כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמ' ותקרובת לזבחה. הנה גם היא כאלו נעבדה. ומקשינן עליה דרב מהא דתנן פרכילי ענבים ועטרות של שבילים אסורות משום תקרובת עבודת כוכבים ודא הני לא כעין פנים איכא. דהא אין קצבינן בעוהה בתורת קרבן כיצא באלו. וגם אינה כוריקה משתברת כמאי נאסרין. ופרקינן כגון שבצרן וקצרן מתחלה לכך שנאסרו בשעת חתיכה שהיא כעין זביחה: א"י יוחנן מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שפטור שנאמר זובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו כל הראוי לשם חייב בו לעבודת כוכבים ואוקימנא האי בעלת מום מחוסרת אבר היא אבל בעלת מום בדוקין כבעין חייב. דהא חזיא לגבוה לבני נח בכמה דידהו. שנאמר ומכל החי מכל בשר וגו' אמרה תורה הבא בשר שחיין ראשי אברין שבה. ומצאנו שהעלה מהן נין קרבן וכר"א דאמר מנין למחוסר אבר שאסור לבני נח שנאמר ומכל החי מכל בשר וגו' אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אבריה. ומקשינן

האי להכי הוא דאתא כו' ופשוטה היא כו' א"ר אלעזר מנין השוחט בהמה למרקוליס שחיין ת"ל חייב אפי' אין עבודתה כזך: לימא. מילתיה דרז כתנאי: שחט לה חגב. לכל עבודת כוכבים שצעולם בין דרכה בין אין דרכה כזך: מר סבר. רבי יהודה סבר אמרינן כעין זביחה ואע"פ דלאו זביחה ממש היא דהא אין שחיטת חגבים נוהגת והויא כשזירת מקל^ו דחייב הואיל ואיכא למימר כעין זביחה וה"ה שזירת מקל דהויא שזירה ומיחד מדלא אשמעינן אזוה ומרגנול דשייכא ביה שחיטה ממש: ורצנן סברי לא אמרינן בשזירה כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כעין זביחה: לא דכ"ע לא אמרינן כגון חיה ועוף ובהמה אפי' אין ראוין לקרבן: ושאיני חגב הואיל וצוארו דומה לצואר בהמה אמר ר"ג אמר רבה בר אבוח אמר רב יעבודת כוכבים שעובדין אותה במקל שבר מקל בפניה חייב ונאסרת זרק מקל לפניה חייב ואינה נאסרת א"ל רבא לר"ג מאי שנא שבר דהויא ליה כעין זביחה זרק גמי הויא ליה כעין זריקה א"ל יבעינן זריקה משתברת וליכא אלא מעתה אבני בית מרקוליס במה יאסרו א"ל אף לדידי קשיא לי ושאלתיה לרבה בר אבוח ורבה בר אבוח לחייא בר רב וחייא בר רב לרב וא"ל נעשה כמגדל עבודת כוכבים הניחא^ב למ"ד עבודת כוכבים של עובר כוכבים אסורה מיד אלא למ"ד עד שתעבר תישתרי דהא לא פלחה א"ל כל אחת ואחת נעשית עבודת כוכבים ותקרובת לחברתה א"ה בתרייתא מיהא תשתרי אמר ליה אי ידעת לה זיל שקלה רב אשי אמר כל אחת ואחת נעשית תקרובת לעצמה ותקרובת לחברתה תגן מצא בראשו כסות ומעות או כלים הרי אלו מותרין פרכילי ענבים ועטרות של שבילים ויינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב לגבי מזבח אסור בשלמא

יינות שמנים וסלתות איכא כעין פנים ואיכא כעין זריקה משתברת אלף פרכילי ענבים ועטרות של שבילים לא כעין פנים איכא ולא כעין זריקה משתברת איכא אמר רבא אמר עולא כגון שבצרן מתחלה לכך א"ר אבהו א"ר יוחנן מנין לזובח בהמה בעלת מום לעבודת כוכבים שהוא פטור שנאמר יזובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו לא אסרה תורה אלא כעין פנים הוי בה רבא כמאי אילימא בדוקין שבעיין השתא לבני נח חזיא לגבוה בבמה דידהו לעבודת כוכבים מיבעיא אלא יבמחוסר אבר וכדרכי אלעזר^ט דאמר ר' אלעזר מנין למחוסר אבר שהוא אסור לבני נח שנאמר^ז ומכל החי מכל בשר שנים מכל אמרה תורה הבא בהמה שחיין ראשי אברין שלה האי ומכל החי מיבעי ליה למעוטי טריפה^א מלאהחיות זרע נפקא הניחא למ"ד טריפה אינה יולדת אלא למ"ד טריפה יולדת מאי איכא למימר אמר קרא אתך בדומין לך ודלמא נח גופיה טריפה הוה^ד תמים כתיב ביה ד